

Program van beginselen Staatkundig Gereformeerde Partij, 1989

Noot van de editor

De beginselprogramma's zijn gescand, en zover nodig gecorrigeerd. Hierdoor is het mogelijk dat de tekst niet meer volledig in overeenstemming is met het origineel, omdat typefouten e.d. zijn gecorrigeerd. De originele gedrukte beginselprogramma's liggen ter inzage bij het [Documentatiecentrum Nederlandse Politieke Partijen](#).

- [1. ALGEMENE BEGINSELEN](#)
  - [2. OVERHEID, MENS EN MAATSCHAPPIJ](#)
  - [3. OVERHEID EN BESTUURSVORM](#)
  - [4. OVERHEID, RECHTSPRAAK EN OPENBARE ORDE](#)
  - [5. BINNENLANDS BESTUUR](#)
  - [6. ONDERWIJS](#)
  - [7. WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK EN ONTWIKKELING](#)
  - [8. WELZIJN, RECREATIE EN CULTUUR](#)
  - [9. GEZONDHEIDSZORG EN MILIEU](#)
  - [10. BESTAAN EN ECONOMISCHE BEDRIJVIGHEID](#)
  - [11. SOCIALE ZORG](#)
  - [12. FINANCIËN](#)
  - [13. BUITENLANDSE ZAKEN](#)
  - [14. DEFENSIE](#)
  - [15. ONTWIKKELINGSSAMENWERKING](#)
-

1. ALGEMENE BEGINSELEN

Artikel 1. De Staatkundig Gereformeerde Partij (SGP) streeft naar een regering van ons volk geheel op de grondslag van de in de Heilige Schrift geopenbaarde ordening Gods en staat mitsdien voor de handhaving van het onverkorte artikel 36 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis.

Artikel 2 van de Statuten. De partij stelt zich op de grondslag van Gods Woord, zoals daarvan belijdenis gedaan wordt in de artikelen 2 tot en met 7 der Nederlandse Geloofsbelijdenis. Zij onderschrijft geheel en onvoorwaardelijk de drie formulieren van enigheid, zoals deze zijn vastgesteld in de Nationale Synode, gehouden te Dordrecht in de jaren 1618 en 1619.

Zij belijdt mitsdien het absoluut gezag van Gods Woord (naar de zuivere Statenvertaling) over alle terreinen des levens en derhalve mede over het terrein van het staatkundige en maatschappelijke leven zoals nader uitgewerkt in het Program van beginselen.

Artikel 2. De Staatkundig Gereformeerde Partij stelt zich ten doel de beginselen van Gods Woord op staatkundig terrein tot meerdere erkenning te brengen in den lande. Haar streven is niet zozeer gericht op een meerderheid van kiezers, als wel op de handhaving en doorwerking van de beginselen, door haar beleden, waarvan haar program een korte samenvatting vormt.

2. OVERHEID, MENS EN MAATSCHAPPIJ

Artikel 3. De overheid is als dienaar van Gods in haar ambt onvoorwaardelijk onderworpen aan Gods Woord en Wet, waarnaar zij geoordeeld zal worden. Bij de uitoefening van haar ambt dient zij zorg te dragen voor de inrichting van de samenleving overeenkomstig de in Gods Woord geopenbaarde normen en voor de naleving van die normen.

Regerende bij de gratie Gods en gebonden aan Zijn wetten is de overheid geroepen de eed te eisen.

Artikel 4. Wetgeving en bestuur mogen de prediking van het Evangelie niet hinderen, maar moeten deze bevorderen. De Kerk van Christus dient wel onderscheiden te worden van elke vereniging en moet naar eigen rechten beschermd worden.

Dientengevolge behoren ongelooftspropaganda, valse religies en antichristelijke ideologieën door de overheid uit het openbare leven te worden geweerd.

Artikel 5. De overheid dient als uitgangspunt te hebben dat ieder mens een uniek schepsel is, geschapen als beeldrager Gods. Onder erkenning dat de mens van God is afgefallen en sindsdien geneigd is God en zijn naaste te haten, geldt onverkort dat het de mens geboden is om God en zijn naaste lief te hebben. De overheid moet de zondagsrust bevorderen opdat iedereen die dag naar het Goddelijk gebod kan heiligen.

De overheid is geroepen de lastering van Gods naam en de ontheiliging van Zijn dag strafbaar te stellen.

Artikel 6. Uitgangspunt voor de overheid is dat alle mensen als schepselen Gods gelijkwaardig zijn. Dit sluit niet uit de erkenning van verschillen in geaardheid, gaven, talenten en roeping in de maatschappij.

De overheid dient het individu en het door God ingestelde huwelijk te beschermen. Zij moet recht en gerechtigheid oefenen, is geroepen een goed rentmeesterschap te betrachten en behoort een schild der zwakken te zijn. De overheid dient de vrijheid van het geweten te waarborgen. Zij heeft tot taak de opbouw van de maatschappij te bevorderen met inachtneming van de door God gewilde gezagsverhoudingen.

Artikel 7. Gods Woord leert dat man en vrouw krachtens de scheppingsorde een eigen specifieke, van elkaar onderscheiden roeping en plaats hebben ontvangen. In deze orde is de man het hoofd van de vrouw.

Maatregelen ter erkenning van de gelijkwaardigheid van mannen en vrouwen worden positief beoordeeld. Elk emancipatiestreven dat de van God gegeven roeping en plaats van mannen en

vrouwen miskent, is revolutionair en moet krachtig worden bestreden.

3. OVERHEID EN BESTUURSVORM

Artikel 8. De overheid regeert bij de gratie Gods en dient dit ondermeer tot uitdrukking te brengen in het ambtsgebed.

Zij ontleent dus haar gezag niet en kan dat ook nimmer ontlennen aan het volk. Haar ambt oefent de overheid evenwel uit onder medewerking van het volk. Die medewerking wordt verkregen door het kiesrecht toe te kennen. De overheid behoort een organisch kiesrecht te bevorderen dat rekening houdt met het gezin als cel van de samenleving.

Artikel 9. Welke regeringsvorm overigens ook goed moge zijn, aan ons land is het constitutioneel koningschap, opgedragen aan het Huis van Oranje, door God gegeven.

Artikel 10. De opvatting van het vrouwenkiesrecht voortkomend uit een revolutionair emancipatiestreven, strijdt met de roeping van de vrouw. Dat laatste geldt ook voor het zitting nemen van de vrouw in politieke organen, zowel vertegenwoordigende organen als bestuurlijke.

De vrouw zij in haar eigen consciëntie overtuigd of zij haar stem kan uitbrengen met inachtneming van de haar door God gegeven plaats.

4. OVERHEID, RECHTSPRAAK EN OPENBARE ORDE

Artikel 11. De wetgeving dient te zijn gegrond op de Goddelijke Wet. De overheid moet de wet uitvoeren en is geroepen alle maatregelen te treffen tot het goed functioneren van de maatschappij. Daartoe behoort zij de openbare orde te handhaven en heeft zij tot taak weg te nemen alle beletselen die de openbare orde belemmeren.

Artikel 12. De rechtspraak behoort te geschieden naar beginselen, gegrond op het in de Heilige Schrift geopenbaarde recht des Heeren.

De overheid draagt het zwaard niet tevergeefs. Zij is van God geroepen tot bescherming van de mens in persoon en bezittingen en van de Goddelijke ordening van huwelijk en gezin.

Artikel 13. De overheid is van God geroepen het kwaad te straffen opdat het geschonden recht wordt hersteld.

Dit geschonden recht vereist rechtvaardige, maar ook rechtmatige straffen; daartoe behoort de doodstraf.

Slachtoffers van misdrijven vereisen de speciale zorg van de overheid.

5. BINNENLANDS BESTUUR

Artikel 14. Regering en Staten-Generaal hebben ieder hun eigen verantwoordelijkheid in wet- en regelgeving en in beleidsvorming, verschillend naar aard, inhoud en doel.

Het bestuur is uitsluitend opgedragen aan de regering.

Artikel 15. De landelijke overheid moet het bestuur zo dicht mogelijk bij de burger brengen. Daarvoor is nodig zoveel mogelijk bestuurlijke bevoegdheden en verantwoordelijkheden te laten of te geven in handen van bestuursorganen van gemeenten en provinciën.

Principiële en/ of bestuurlijke overwegingen kunnen het noodzakelijk maken zodanige bevoegdheden en verantwoordelijkheden geheel of gedeeltelijk te laten of te stellen in handen van de landelijke overheid.

Artikel 16. De inrichting van het bestuur op zowel landelijk, provinciaal als gemeentelijk niveau dient inzichtelijk te zijn voor de burger. Het overheidsgezag moet op elk van de drie niveaus worden erkend.

Ondermijning daarvan mag niet worden toegestaan.

De overheden hebben elk, voor zover het de hun toegekende terreinen betreft, er de zorg voor dat de individuele burger en het gezin enerzijds en de samenleving in het algemeen anderzijds in staat zijn een stil en gerust leven te leiden in alle godzaligheid en eerbaarheid.

6. ONDERWIJS

Artikel 17. Op de overheid rust de zorg, dat al het onderwijs overeenkomstig de norm van Gods Woord is. In het geheel van opvoeding van en onderwijs aan kinderen en jongeren heeft de overheid een eigen verantwoordelijkheid naast die van gezin en kerk. Op grond van die verantwoordelijkheid kan de overheid de leerplicht instellen.

7. WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK EN ONTWIKKELING

Artikel 18. De overheid heeft de taak om alle wetenschapsbeoefening, technologische ontwikkelingen en hun invloed op mens en maatschappij te toetsen aan Gods Woord en de daarin genoemde cultuuropdracht.

Indien onderzoek en ontwikkeling door de overheid wordt gefinancierd of gestimuleerd, dient zij vooraf principiële, financiële en algemene voorwaarden te stellen.

8. WELZIJN, RECREATIE EN CULTUUR

Artikel 19. De overheid moet het welzijn van de burger stimuleren, zich daarbij richtend naar Gods Woord. De overheid behoort zorg te dragen voor recreatiemogelijkheden, gericht op een gezonde ontwikkeling van lichaam en geest. Daarbij dienen openbare onzedelijkheid alsmede sportverdwazing, zondagsontheiliging en gok- en kansspelen, zich uitend in daad, woord en geschrift, te worden tegengegaan.

Artikel 20. De overheid dient de instandhouding van natuur- en cultuurmonumenten te bevorderen. Nieuwe cultuuruitingen kunnen door de overheid worden bevorderd voor zover deze niet strijdig zijn

met Gods Woord.

9. GEZONDHEIDSZORG EN MILIEU

Artikel 21. Op de overheid rust de zorg voor de openbare gezondheid van het volk.
Hoezeer het menselijk leven ook lichamelijk en psychisch is geschonden, het behoort vanaf de conceptie geëerbiedigd en beschermd te worden tot dat de dood onmiskenbaar is ingetreden. Het levenseinde mag door medisch handelen niet opzettelijk worden vervroegd. De overheid kan niet tot vaccinatie verplichten of dwingen. Zij heeft tot taak het misbruik of gebruik van middelen die de geestelijke en/ of lichamelijke gezondheid schaden en aantasten, tegen te gaan. Lijkverbranding moet worden verboden.

Artikel 22. De overheid is geroepen zorg te dragen voor een verantwoord milieubeheer. Daarin moet het bijbels "rentmeesterschap" een centrale plaats innemen. Het milieu omvat het totaal aan levensomstandigheden waarin mens en dier leven en zich bewegen.

10. BESTAAN EN ECONOMISCHE BEDRIJVIGHEID

Artikel 23. De aard en het resultaat van de maatschappelijke bedrijvigheid moeten
beantwoorden aan de eisen van Gods Woord. De overheid dient te helpen bij het verwerven van een behoorlijk bestaan en de maatschappelijk zwakke delen en personen van ons volk te beschermen.

De overheid dient het particulier initiatief en het verantwoordelijkheidsbesef van ondernemingen en organisaties, gericht op een rechtmatig en niet-verspillend optreden in het maatschappelijk leven, te stimuleren. Zij ga daarin voor met en in haar eigen instellingen.

Artikel 24. De overheid moet zodanige voorwaarden scheppen dat de gelegenheid tot het verrichten van betaalde arbeid wordt bevorderd respectievelijk in stand gehouden. Op het gebied van de arbeidsomstandigheden heeft de overheid een regelende, beschermende en controlerende taak.

Artikel 25. De overheid dient de rechten van de arbeid zowel voor werkgever als voor werknemer te beschermen. De verhouding van werkgever en werknemer behoort overeenkomstig de regelen van Gods Woord te zijn. Derhalve moeten staking en uitsluiting worden geweerd.

11. SOCIALE ZORG

Artikel 26. De christelijke naastenliefde gebiedt de hulp aan de behoeftige
medemens. De overheid behoort de hulpverlening in de eerste plaats over te laten aan kerkelijke en particuliere instanties.

Zij is wel geroepen hulpverlening aan burgers, die niet in hun eigen onderhoud kunnen voorzien, te stimuleren. In het uiterste geval moet zij rechtstreeks hulp verlenen.

Verplichte verzekeringen en sociale verzekeringswetten met een dwangmatig karakter worden

afgewezen.

12. FINANCIËN

Artikel 27. Ten aanzien van de overheidsuitgaven moet een zuinig en doelmatig beheer worden gevoerd, zodat de lasten voor burgers en ondernemingen beperkt blijven. Gestreefd moet worden naar een evenwichtig samengestelde betalingsbalans. De staatsschuld wordt zoveel mogelijk beperkt.

Artikel 28. Als belangrijkste uitgangspunt voor de verdeling van de belastingdruk over de burgers dient het draagkrachtbeginsel te fungeren. Bij de invulling van het draagkrachtbeginsel behoort het gezin centraal te staan.

De overheid moet op haar hoede zijn voor opzettelijke bevoorrechtiging van de ene bevolkingsgroep ten koste van de andere.

13. BUITENLANDSE ZAKEN

Artikel 29. Gelet op de bijzondere (ontstaans-)geschiedenis van ons land dient de zelfstandigheid van ons land gehandhaafd te blijven.

Er zal geen overdracht van de bij Nederland als zelfstandige natie behorende bevoegdheden aan bovenationale organisaties of gemeenschappen plaats hebben. Derhalve wordt het streven naar Europese éénwording onder een bovenationale regering afgewezen, temeer omdat daardoor de invloed van het rooms-katholicisme en het humanisme sterk wordt bevorderd, het werk van de Reformatie al meer wordt afgebroken en het koningsschap dreigt te worden gedegradeerd.

Overigens wordt hiermee samenwerking op verschillende niveaus met andere landen niet uitgesloten.

Artikel 30. Overeenkomstig de bijbelse eis behoort de overheid allereerst een plaats te bieden aan hen die om hun christelijk geloof vervolgd worden en vanwege lijfsbehoud hun land van herkomst moesten verlaten.

Op grond van de traditie van ons land dient de overheid een ruimhartig beleid te voeren ten aanzien van werkelijke noodgevallen. In alle andere gevallen moet de overheid, gelet op de beperkingen van een klein en dicht bevolkt land, een terughoudend toelatingsbeleid voeren.

14. DEFENSIE

Artikel 31. De overheid heeft de plicht zorg te dragen voor een goed uitgeruste en opgeleide krijgsmacht, bestaande uit dienstplichtige en beroepsmilitairen. De taak van de krijgsmacht is de doeltreffende verdediging van 's rijks territorium en belangen waarbij de overheid in bewapening en strategie van oorlogvoering gebonden is aan de in Gods Woord vervatte normen.

15. ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

Artikel 32. Terwijl de Kerk haar eigen zendingstaak heeft, dient de overheid in overleg met de Kerk, middelen en wegen te zoeken voor een bijbels gefundeerde en duurzame ontwikkelingssamenwerking met andere landen.

Het resultaat van dit overleg zal een verantwoorde uitgangsbasis bieden voor de particuliere hulpverleners en hun organisaties.

Noodhulp moet zonder onderscheid worden gegeven.

Aldus vastgesteld door de Huishoudelijke Vergadering van de Staatkundig Gereformeerde Partij, gehouden te Gouda op 25 november 1989.

Ds. D. Slagboom, voorzitter; C.G. Boender, secretaris